

9^η Συνάντηση Ατόμων που Βιώνουν την Φτώχεια Βρυξέλλες, 25 και 26 Ιουνίου 2010

2010: Απαρχή μιας νέας Συμφωνίας

Περίληψη Αναφοράς

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Περίπου 130 σύνεδροι (άτομα που βιώνουν την φτώχεια) από όλα τα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Νορβηγία, μαζί με 80 αντιπροσώπους Εθνικών και Ευρωπαϊκών Θεσμών, Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων και Ακαδημαϊκών, πήραν μέρος στην 9^η Συνάντηση Ατόμων που Βιώνουν την Φτώχεια. Η Συνάντηση επικεντρώθηκε: 1) στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση της προόδου των προηγούμενων Συναντήσεων και 2) στις μελλοντικές προτεραιότητες για την δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεωρώντας το Ευρωπαϊκό Έτος 2010 για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού ως την ευκαιρία για απαρχή μιας νέας συμφωνίας.

Η Συνάντηση οργανώθηκε από την Ισπανική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, εκ μέρους της Προεδρίας, η κα Isabelle MARTINEZ καλωσόρισε τους συνέδρους και εξέφρασε την ελπίδα η Συνάντηση να οδηγήσει σε έντονες δεσμεύσεις μέσα στην Τελική Διακήρυξη του Ευρωπαϊκού Έτους 2010. Σε αναγνώριση του Ευρωπαϊκού Έτους 2010, η Συνάντηση φιλοξενήθηκε για πρώτη φορά στο Ευρωκοινοβούλιο. Η κα Pervenche BERÈS, Ευρωβουλευτής, Πρόεδρος της Επιτροπής για την Αποασχόληση και τις Κοινωνικές Υποθέσεις, καλωσόρισε τους συνέδρους και κάλεσε για μια νέα Ευρωπαϊκή ισορροπία μεταξύ των οικονομικών και των κοινωνικών πολιτικών, υπογραμμίζοντας πως η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να εργαστεί ώστε η φωνή των πολιτών της να ακούγεται. Η κα Adelia FERNANDES, εκπρόσωπος της 8^{ης} Συνάντησης, προσφωνώντας την εναρκτήρια σύνοδο, τόνισε την σημασία του να έχουν φωνή τα ίδια τα άτομα που βιώνουν την φτώχεια και του να συμμετέχουν στην διαδικασία της κοινωνικής ενσωμάτωσης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ανταποκρινόμενη στην απαίτηση να γίνει γνωστή η επίδραση των προηγούμενων Ευρωπαϊκών Συναντήσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσε έναν πίνακα (βλέπε πιο κάτω) που επιχειρούσε να δείξει την σχέση των συζητήσεων στις Ευρωπαϊκές Συναντήσεις με τις δράσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι ομιλίες από τις εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Συνάντηση (Λένια Σαμουήλ, Αναπληρωτή Γενική Διευθύντρια και Antonia CARPARELLI, Επικεφαλής της Μονάδας Ενσωμάτωσης, Γενική Διεύθυνση για την Απασχόληση, τις Κοινωνικές Υποθέσεις και τις Ίσες Ευκαιρίες) πήγαζαν από τις πληροφορίες που περιείχονταν σε αυτόν τον πίνακα. Επιπρόσθετα, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ενώτια στη Φτώχεια (EAPN), με την υποστήριξη του Βελγικού Υπουργείου

Κοινωνικών Υποθέσεων, ανέθεσε έρευνα για τις επιδράσεις των Ευρωπαϊκών Συναντήσεων και τα προκαταρκτικά αποτελέσματα αυτής της έρευνας παρουσιάστηκαν στην 9^η Συνάντηση.

Πίνακας που παρουσίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Παρακολούθηση των απαιτήσεων που προέρχονται από τις Ευρωπαϊκές Συναντήσεις Ατόμων που Βιώνουν την Φτώχεια	
ΘΕΜΑ 1: ΥΠΕΡΑΡΧΟΝΤΕΣ ΣΤΟΧΟΙ	
Απαιτήσεις από τις Συναντήσεις	Απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
Να μειωθεί το χάσμα μεταξύ των οικονομικών και των κοινωνικών πολιτικών	ΕΥΡΩΠΗ 2020: πρωταρχικός στόχος για μείωση της φτώχειας, νέο κοινωνικό πλαίσιο που να διασφαλίζει παρακολούθηση της προόδου.
Προτεραιότητα στην Ενεργό Ενσωμάτωση, την Παιδική Φτώχεια, τους Μετανάστες	Αυτά τα ζητήματα είναι υπό παρακολούθηση και περισσότερη παρακολούθηση προγραμματίζεται στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
Ανάμειξη των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης	Η κήρυξη του έτους 2010 ως του Έτους για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού έχει στόχο να ευαισθητοποιήσει και να αναμείξει τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.
ΘΕΜΑ 2: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ	
Απαιτήσεις από τις Συναντήσεις	Απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
Σχέδια μικρο-πίστωσης να γίνουν προσιτά	Νέα υπηρεσία μικρο-πίστωσης για τους νέους και τους αυτοεργοδοτούμενους χρηματοδοτείται εν μέρει από το πρόγραμμα PROGRESS
Ελάχιστο εισόδημα ικανοποιητικό για αξιοπρεπή διαβίωση	<ul style="list-style-type: none"> • Η Σύσταση για την Ενεργό Ενσωμάτωση του 2008 περιλαμβάνει αυτήν την απαίτηση • Γίνεται Έκθεση Παρακολούθησης για την επάρκεια των σχεδίων ελάχιστου εισοδήματος στα Κράτη-Μέλη • Η Έκθεση του Ευρωκοινοβουλίου υποστηρίζει ότι τα σχέδια ελάχιστου εισοδήματος πρέπει να είναι πάνω από το όριο της φτώχειας • Είναι προτεραιότητα της Συζήτησης Στρογγυλής Τραπέζης και της άτυπης Υπουργικής Συνάντησης του 2010
ΘΕΜΑ 3: ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΗ ΣΤΕΓΗΣ	
Η έλλειψη στέγης πρέπει να είναι κύριο θέμα για δράση	Το 2009 ήταν το Θεματικό Έτος για τους Αστεγούς – τα αποτελέσματα θα φανούν στην Κοινή Έκθεση του 2010.
Η Στέγαση πρέπει να είναι στόχος των Διαρθρωτικών Ταμείων	Έχει συμφωνηθεί ενισχυμένη χρήση των Διαρθρωτικών Ταμείων για βελτίωση της κοινωνικής στέγασης
ΘΕΜΑ 4: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
Οικουμενικό Δικαίωμα στην πρόσβαση στις Κοινωνικές Υπηρεσίες	Αναγνωρίστηκε ως ο Τρίτος Πυλώνας της Ενεργούς Ενσωμάτωσης

Πρόσβαση σε προσιτές και ποιοτικές ιατροφαρμακευτικές υπηρεσίες για όλους	Ανακοινωθέν της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ανισότητες στην Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη
Ίσες ευκαιρίες στην μόρφωση και την εκπαίδευση	ΕΥΡΩΠΗ 2020: Πρωταρχικός στόχος η μείωση του αριθμού των παιδιών που παρατούν νωρίς το σχολείο. Κύρια Πρωτοβουλία: Νεολαία σε Κίνηση
Προσιτή πρόσβαση στην ενέργεια και άλλες βασικές υπηρεσίες	Το Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Πακέτο περιλαμβάνει εστιασμό στην ενεργειακή φτώχεια
ΘΕΜΑ 5: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
Η συμμετοχή πρέπει να είναι τακτική και να της δοθεί επίσημη δομή και σημασία	Κύρια προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας για την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό
Διάλογος σε όλα τα επίπεδα	Η Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό θα υποβοηθήσει περισσότερο την ανάμιξη και συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων εταιρών που καθιερώνονται μέσα από την Κοινωνική Ανοιχτή Μέθοδο Συντονισμού
Συμμετοχή των ατόμων που βιώνουν την φτώχεια	Κύριος στόχος της Κοινωνικής Ανοιχτής Μεθόδου Συντονισμού και του Ευρωπαϊκού Έτους 2010 ο οποίος θα ενδυναμωθεί και από την Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.
Δείκτες για την συμμετοχή	Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστήριξε μελέτη για την ανάμιξη των εταιρών η οποία μόλις έχει τελειώσει

Η κα Danielle DIERCKX, του Πανεπιστημίου της Αμβέρσας, Βέλγιο, ανέφερε ότι σκοπός της έρευνας ήταν να εξετάσει τα πιο κάτω ερωτήματα σε σχέση με την συμμετοχή:

- A. Ποια είναι η επίδραση στα ίδια τα άτομα που βιώνουν την φτώχεια;
- B. Ποια είναι η επίδραση στην κοινωνία των πολιτών, στους κοινωνικούς εταίρους και στους θεσμούς;
- Γ. Ποια είναι η επίδραση στις πολιτικές για την φτώχεια; (Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο)
- Δ. Πώς αξιολογείται η συμμετοχή στις Συναντήσεις;

Τα πρώτα αποτελέσματα δείχνουν πως η αξιολόγηση της συμμετοχής σε αυτές καθ' αυτές τις Συναντήσεις ήταν πολύ θετική με κάθε ερώτηση να λαμβάνει βαθμό ικανοποίησης 75% ή και περισσότερο. Εντούτοις, σε σχέση με την επίδραση των Συναντήσεων στις πολιτικές, μια ενδιαφέρουσα «αντίθεση» παρατηρήθηκε. Δηλαδή, 59% από τους πολιτικούς πιστεύουν πως οι Συναντήσεις επέδρασαν στις πολιτικές αλλά 78% των ατόμων που βιώνουν την φτώχεια βλέπουν μικρή ή καθόλου επίδραση των Συναντήσεων στην διαμόρφωση των πολιτικών.

Τα πλήρη αποτελέσματα της έρευνας θα παρουσιαστούν στην Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση (Οκτώβριος 2010).

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τα Εργαστήρια έδωσαν μεν την ευκαιρία για συζήτηση της αξιολόγησης της επίδρασης των Συναντήσεων αλλά επικεντρώθηκαν κυρίως σε εισηγήσεις για τις μελλοντικές προτεραιότητες. Οι σύνεδροι υπογράμμισαν τις δικές τους προτεραιότητες γράφοντάς τες σε κύβους που παρουσιάστηκαν στην τελευταία ολομέλεια.

Αναφορά για τα Εργαστήρια: Ο ραπορτέρ έδωσε περιληπτικά τα αποτελέσματα των εργαστηρίων μέσα από τις 3 πιο κάτω ερωτήσεις:

Τι σημαίνει «φτώχεια» το έτος 2010; Παρά το ότι ακόμα αρνιόμαστε την φτώχεια, αυτή είναι μια μεγάλη πραγματικότητα το 2010. Η φτώχεια δεν μπορεί να περιοριστεί σε ένα μόνο στοιχείο αλλά αποτελεί ένα πολυδιάστατο φαινόμενο όπου όλα τα στοιχεία αλληλοσυνδέονται. Η πρόσβαση σε αξιοπρεπή στέγη δεν επιτυγχάνεται χωρίς ικανοποιητικό εισόδημα, που επίσης συνδέεται με την υγεία. Για να συγχωνεύσουμε αυτήν την πολυπλοκότητα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε την ολιστική μέθοδο. Αλλά, τα άτομα που βιώνουν τη φτώχεια δεν είναι μια ομοιογενής ομάδα και η αυτή η διαφορετικότητα πρέπει να ληφθεί υπόψη ώστε να διαμορφωθούν αποδοτικές στρατηγικές. Για να περιλάβουμε την διαφορετικότητα πρέπει να αποφύγουμε τους γενικούς ορισμούς και τους αυστηρούς δείκτες, αποφεύγοντας συνάμα τον περιορισμό των δεικτών στην οικονομική ανάπτυξη και λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο της κοινωνικής προστασίας.

Ποιος είναι πρόθυμος να καταπολεμήσει την φτώχεια; Αυτοί που παίρνουν τις πολιτικές αποφάσεις πρέπει να αυξήσουν την διαφάνεια των δράσεών τους και να εμπλέξουν όσους επηρεάζονται στην διαμόρφωση, την εφαρμογή και την αξιολόγησή τους. Η Συμμετοχή των ατόμων που βιώνουν την φτώχεια πρέπει να αποτελεί τον πυρήνα των πολιτικών δράσεων και των στρατηγικών, μέσα σε μια διαδικασία όπου οι πολιτικοί είναι υπόλογοι για τις αποφάσεις τους. Στην αρχή, η συμμετοχή μπορεί εύκολα να εφαρμοστεί στο τοπικό επίπεδο, φτάνοντας στη συνέχεια μέσα από τα διάφορα άλλα επίπεδα εξουσίας μέχρι και το Ευρωπαϊκό επίπεδο. Για να συμβάλει στην ανάπτυξη των ατόμων που βιώνουν την φτώχεια, και για να είναι αποδοτική, η συμμετοχή πρέπει να διαπεράσει μια πραγματική και υπεύθυνη πολιτική βούληση. Τόσο οι σύνεδροι όσο και οι πολιτικοί, λυπούνται γιατί ακόμα υπάρχει ένα μεγάλο χάσμα μεταξύ θεωρίας και πραγματικότητας. Παρά το γεγονός πως τα δικαιώματα περιλαμβάνονται στις νομοθεσίες, αυτά δεν είναι πάντα σεβαστά ή δεν εφαρμόζονται.

Πώς πρέπει να καταπολεμήσουμε την φτώχεια; Τα υπάρχοντα εργαλεία, οι πολιτικές και οι νομοθεσίες πρέπει να χρησιμοποιηθούν καλύτερα (Η Χάρτα των Θεμελιωδών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τα Ευρωπαϊκά ταμεία...) ώστε να μειώσουν, να καταστείλουν, το χάσμα μεταξύ διακηρύξεων και πραγματικότητας. Η αντιμετώπιση της φτώχειας χρειάζεται παγκόσμια προσέγγιση. Είναι προφανές πως η φτώχεια προϋπήρχε της σημερινής κρίσης αλλά η κρίση ενδυνάμωσε την φτώχεια με την περαιτέρω αποδυνάμωση πληθυσμών που ήταν ήδη εύθραυστοι. Κατά συνέπεια, πρέπει να αποφευχθεί η μείωση των κοινωνικών παροχών. Η καθημερινή επιβίωση δεν μπορεί να στηρίζεται σε άτυπες μορφές αλληλεγγύης.

Μια προτεραιότητα είναι η βελτίωση των συνθηκών **στέγασης**, παρέχοντας σε κάθε Ευρωπαίο πολίτη πρόσβαση σε ικανοποιητική στέγη κάτι που αποτελεί κύρια προϋπόθεση για αξιοπρεπή διαβίωση. Η πρόσβαση σε αξιοπρεπή στέγη εξακολουθεί να είναι δύσκολη και, ακόμα, το κόστος της **ενέργειας** έχει ανεβεί απίστευτα.

Οι τεράστιες διαφορές στα εισοδηματικά επίπεδα και τα ψηλά επιτόκια για χρέη υπογραμμίστηκαν, κάνοντας την συζήτηση για **ικανοποιητικό ελάχιστο εισόδημα** επείγουσα ανάγκη.

Είναι επείγον, στο κοντινό μέλλον, να σπάσουμε τον κύκλο της φτώχειας επιδρώντας καίρια στην καταπολέμηση της **παιδικής φτώχειας**. Η ικανοποίηση των αναγκών των παιδιών, αποτελεί ικανοποίηση των αναγκών όλου του πληθυσμού: στέγαση, περίθαλψη, πρόσβαση στις υπηρεσίες, εισόδημα, απασχόληση... Η λήψη μέτρων ενάντια στην παιδική φτώχεια είναι ταυτόχρονα λήψη μέτρων ενάντια όλων των πτυχών της φτώχειας και προτείνει λύσεις που χρειάζονται για να καταπολεμηθεί η **φτώχεια της οικογένειας**. Η πρόσβαση στην **εκπαίδευση** είναι βασική προϋπόθεση για να επενδύσουμε σε ένα καλύτερο μέλλον για τα παιδιά. Η πρόσβαση σε **κοινωνικές υπηρεσίες** είναι μια στρατηγική για να βελτιώσουμε την κατάσταση των οικογενειών.

Η σημασία της δημιουργίας ευκαιριών πρόσβασης σε **αξιοπρεπή εργασία** τονίστηκε επίσης.

Η προτεινόμενη Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα ενάντια στη Φτώχεια πρέπει να περιλάβει όλους τους εταίρους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που βιώνουν την φτώχεια. Η **Συμμετοχή** πρέπει να εφαρμοστεί περιλαμβανομένων των ατόμων που βιώνουν την φτώχεια, τόσο από την αρχή της διαδικασίας όσο και στην εφαρμογή και την παρακολούθηση και μέχρι την αξιολόγηση των πολιτικών. Για να αποτελέσει η συμμετοχή μια θετική εμπειρία, πρέπει αυτοί που παίρνουν τις αποφάσεις να είναι υπόλογοι και οι αποφάσεις τους να είναι διαφανείς.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στις Αναφορές από τα εργαστήρια ανταποκρίθηκαν οι κύριοι Juan MATO, Γενικός Διευθυντής Κοινωνικών Πολιτικών, Οικογένειας και Παιδιού, Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Πολιτικής (Ισπανία), Robert VERRUE, Γενικός Διευθυντής, Γενική Διεύθυνση για την Απασχόληση, τις Κοινωνικές Υποθέσεις και τις Ίσες Ευκαιρίες (Ευρωπαϊκή Ένωση), Ludo HOREMANS, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ενάντια στη Φτώχεια (EAPN), Aurelio FERNANDEZ LOPEZ, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας και Phillipe COURARD, Υπουργός για την Κοινωνική Ενσωμάτωση και την Καταπολέμηση της Φτώχειας, Βελγική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διαβεβαίωσαν τους συνέδρους ότι το προϊόν των Συναντήσεων επιδρά πράγματι στην διαμόρφωση των πολιτικών και καθένας ξεχωριστά ανταποκρίθηκε σε συγκεκριμένες πτυχές των Αναφορών από τα εργαστήρια οι οποίες τους έκαναν εντύπωση.

Στο τέλος της Συνάντησης, η κα Erzsebet BARTA, Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων της Ουγγαρίας, αναφέρθηκε σε αυτές τις Ευρωπαϊκές Συναντήσεις λέγοντας πως αποτελούν μοναδικό γεγονός. Τα άτομα που βιώνουν την φτώχεια μπορούν να μιλήσουν για τις εμπειρίες και τις πρακτικές τους. Η σημασία των Συναντήσεων βρίσκεται στην ανταλλαγή καλών πρακτικών και στην ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ των εταίρων. Ανέφερε την ισχυρή δέσμευση για συνέχιση του διαλόγου. Η Ουγγαρία θα οργανώσει την 10^η Συνάντηση μέσα στο 2011.